

V Bruseli 2. októbra 2026
(OR. en)

13981/26

**Medziinštitucionálny spis:
2026/0300 (NLE)**

**POLCOM 355
COWEB 123**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	1. októbra 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2026) 524 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIE RADY o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie, pokiaľ ide o žiadosť Európskej únie o predĺženie platnosti výnimky WTO, ktorou sa povoľujú autonómne obchodné preferencie pre západný Balkán

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2026) 524 final.

Príloha: COM(2026) 524 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 1. 10. 2026
COM(2026) 524 final

2026/0300 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie, pokiaľ ide o žiadosť Európskej únie o predĺženie platnosti výnimky WTO, ktorou sa povoľujú autonómne obchodné preferencie pre západný Balkán

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie (ďalej aj „WTO“) v súvislosti s plánovaným prijatím rozhodnutia o predĺžení platnosti výnimky WTO, ktorou sa Európskej únii (ďalej len „EÚ“) umožňuje poskytovať západnému Balkánu autonómne obchodné preferencie.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie uzavretá v Marrákeši

Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie uzavretá v Marrákeši (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) nadobudla platnosť 1. januára 1995.

Európska únia je zmluvnou stranou tejto dohody.

2.2. Konferencia ministrov a Generálna rada WTO

Podľa článku IV odseku 1 Dohody o založení WTO má Konferencia ministrov právo prijímať rozhodnutia o všetkých otázkach vzťahujúcich sa na všetky mnohostranné obchodné dohody.

Podľa článku IV odseku 2 Dohody o založení WTO v období medzi zasadnutiami Konferencie ministrov jej funkcie vykonáva Generálna rada.

Podľa článku IX odseku 1 Dohody o založení WTO Svetová obchodná organizácia obvykle prijíma rozhodnutia na základe konsenzu.

2.3. Pripravovaný akt Generálnej rady WTO

Podľa článku IX odseku 3 Dohody o založení WTO môže byť člen vo výnimočných prípadoch oslobodený od záväzku, ktorý mu bol uložený.

V nadväznosti na žiadosť EÚ môže Generálna rada WTO prijať rozhodnutie o predĺžení platnosti existujúcej výnimky WTO, ktorou sa EÚ umožňuje poskytovať západnému Balkánu autonómne obchodné preferencie („pripravovaný akt“).

Platnosť existujúcej výnimky uplynie 31. decembra 2026. Cieľom pripravovaného aktu je preto predĺžiť platnosť výnimky na obdobie do 31. decembra 2031.

Pripravovaný akt sa stane pre členov WTO záväzným v súlade s článkom IX odsekom 3, ako aj s článkom II odsekom 2 Dohody o založení WTO.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Európsky parlament a Rada 16. decembra 2025 prijali nariadenie (EÚ) 2025/2014¹, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2024/823 o výnimočných obchodných opatreniach pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pridruženía alebo s týmto procesom spojené. Týmto sa stanovilo predĺženie preferenčných opatrení do 31. decembra 2030.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/2014 zo 16. decembra 2025, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2024/823 o výnimočných obchodných opatreniach pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pridruženía alebo sú s týmto procesom spojené (Ú. v. EÚ L, 2025/2014, 22.12.2025).

Obchodné preferencie boli pôvodne udelené nariadením Rady (ES) č. 2007/2000², pričom následne boli viackrát zmenené a ich platnosť bola predĺžená.

Ak by sa neudelila výnimka zo záväzkov podľa článku I odseku 1 Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 (ďalej len „GATT 1994“) a článku XIII GATT 1994 (v potrebnom rozsahu), zaobchádzanie poskytované zo strany EÚ prostredníctvom autonómnych obchodných preferencií by sa muselo rozšíriť na všetkých ostatných členov WTO.

Od EÚ sa preto vyžaduje, aby predložila žiadosť o predĺženie platnosti výnimky WTO týkajúcej sa autonómnych obchodných preferencií, ktoré EÚ udeľuje západnému Balkánu, podľa článku IX odseku 3 Dohody o založení WTO, na ďalšie obdobie piatich rokov, a to do 31. decembra 2031. Okrem podania tejto žiadosti by EÚ mala zároveň podporiť jej prijatie v Generálnej rade WTO.

Išlo by o piate predĺženie platnosti tejto výnimky, ktorá bola pôvodne udelená 8. decembra 2000 do 31. decembra 2006³, pričom naposledy bola jej platnosť predĺžená 28. júla 2021⁴. Dôvodom na udelenie pôvodnej výnimky a na predĺženia jej platnosti je pretrvávajúca ťažká hospodárska situácia v regióne, ako aj to, že preferenčné zaobchádzanie s oprávnenými výrobkami, ktoré Únia poskytuje týmto krajinám, má podporiť hospodársky rozvoj spôsobom, ktorý je v súlade s cieľmi dohody GATT 1994.

4. PRÁVNÝ ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Generálna rada WTO je orgánom zriadeným dohodou, konkrétne Dohodou o založení WTO.

Akt, ktorý má Generálna rada prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt by bol záväzný podľa medzinárodného práva v súlade s článkom II odsekom 2 a článkom IX odsekom 3 Dohody o založení WTO.

Pripravovaný akt nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

5. HMOTNOPRÁVNÝ ZÁKLAD

5.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, ku ktorému sa zaujíma pozícia v mene Únie.

² Ú. v. ES L 240, 23.9.2000, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené nariadením (ES) č. 530/2007 (Ú. v. EÚ L 125, 15.5.2007, s. 1), kodifikované nariadením Rady (ES) č. 1215/2009 z 30. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 328, 15.12.2009, s. 1).

³ WT/L/380.

⁴ WT/L/1114.

5.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú spoločnej obchodnej politiky.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 207 ods. 4 prvý pododsek.

6. ZÁVER

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 207 ods. 4 prvý pododsek ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie, pokiaľ ide o žiadosť Európskej únie o predĺženie platnosti výnimky WTO, ktorou sa povoľujú autonómne obchodné preferencie pre západný Balkán

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) bola uzavretá Úniou rozhodnutím Rady 94/800/ES¹ a nadobudla platnosť 1. januára 1995.
- (2) Podľa článku II odseku 2 Dohody o založení WTO „dohody a súvisiace právne nástroje zahrnuté do príloh 1, 2 a 3 (ďalej len „mnohostranné obchodné dohody“) vrátane Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 (ďalej len „GATT 1994“) tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto dohody a sú záväzné pre všetkých členov.“
- (3) Podľa článku IV odseku 1 Dohody o založení WTO môže Konferencia ministrov prijímať rozhodnutia o všetkých otázkach vzťahujúcich sa na všetky mnohostranné obchodné dohody. Konferencia ministrov sa skladá zo zástupcov všetkých členov a zasadá aspoň raz za dva roky. Podľa článku IV odseku 2 Dohody o založení WTO v období medzi zasadnutiami Konferencie ministrov má jej funkcie vykonávať Generálna rada. Podľa článku IX odseku 1 uvedenej dohody WTO obvykle prijíma rozhodnutia konsenzom.
- (4) V súlade s článkom IX odsekom 3 Dohody o založení WTO môže Konferencia ministrov vo výnimočných prípadoch rozhodnúť o oslobodení od záväzku, ktorý je členovi uložený Dohodou o založení WTO alebo ktorýmikoľvek mnohostrannými obchodnými dohodami.
- (5) Prvýkrát bola Únii výnimka z jej záväzkov podľa článku I odseku 1 GATT 1994 udelená 8. decembra 2000 do 31. decembra 2006², pričom naposledy bola jej platnosť predĺžená 28. júla 2021 do 31. decembra 2026³, a to v rozsahu potrebnom na to, aby sa Únii umožnilo poskytovať preferenčné zaobchádzanie s oprávnenými výrobkami s pôvodom na západnom Balkáne.

¹ Rozhodnutie Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúce sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, 23.12.1994, s. 1).

² WT/L/380.

³ WT/L/1114.

- (6) Európsky parlament a Rada 16. decembra 2025 prijali nariadenie (EÚ) 2025/2014, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2024/823 o výnimočných obchodných opatreniach pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pridruženia alebo s týmto procesom spojené. Týmto sa stanovilo predĺženie preferenčných opatrení do 31. decembra 2030⁴.
- (7) Žiadosť o predĺženie platnosti výnimky WTO, ktorou sa povoľujú autonómne obchodné preferencie pre západný Balkán, je opodstatnená vzhľadom na pretrvávajúcu ťažkú hospodársku situáciu v regióne a na to, že preferenčné zaobchádzanie pre oprávnené výrobky, ktoré Únia poskytuje týmto krajinám, je určené na podporu hospodárskeho rozvoja spôsobom, ktorý je v súlade s cieľmi GATT 1994, a nevytvára prekážky v obchode s ostatnými členmi WTO. Výnimočné okolnosti opodstatňujúce predĺženie platnosti výnimky uvedenej v článku I odseku 1 a článku XIII GATT 1994 sa preto stále uplatňujú.
- (8) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie v Generálnej rade WTO, keďže predĺženie platnosti výnimky WTO týkajúcej sa autonómnych obchodných preferencií, ktoré Únia udeľuje západnému Balkánu, bude pre členov WTO záväzným,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má v mene Únie zaujať v Generálnej rade Svetovej obchodnej organizácie (WTO), je požiadať o predĺženie platnosti existujúcej výnimky WTO týkajúcej sa autonómnych obchodných preferencií udelených Úniou západnému Balkánu do 31. decembra 2031 a podporiť prijatie tejto žiadosti.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/2014 zo 16. decembra 2025, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2024/823 o výnimočných obchodných opatreniach pre krajiny a územia zúčastňujúce sa na procese stabilizácie a pridruženia alebo sú s týmto procesom spojené (Ú. v. EÚ L, 2025/2014, 22.12.2025).